

Apati og Demens

Apati og demens

Apati er en tilstand præget af manglende interesse og følelser. En apatisk person virer ligeglad og uden lyst til at foretage sig noget. Apati hænger sammen med manglende målrettethed og motivation. En person, der er apatisk, har hverken lyst, trang eller en indre tilskyndelse til at foretage sig noget.

Det er i højere grad påvirkning fra omgivelserne og tilfældige impulser, der er styrende for, om personen handler. Apatiske personer kan sidde i timevis uden at foretage sig noget og uden at kede sig. I nogle tilfælde kan de glemme at spise og drikke.

Apati optræder ikke kun ved demens, men også efter hjerneskade og ved psykisk sygdom. Symptomer på apati er:

- Manglende motivation og interesse
- Initiativløshed
- Tilbagetrækning fra socialt samvær
- Svækket følelsesliv
- Nedsat evne til at handle og danne forestillinger
- Ligegyldighed i forhold til personlig hygiejne og fremtræden
- Ringe indsigt i egen adfærd

Apati kan ligne depression, men den adskiller sig bl.a. ved fraværet af følelser. Den apatiske person føler sig 'tom' og 'ligeglad', mens personen med depression er trist og bekymret.

Årsager til apati

Apati er meget almindeligt ved demenssygdomme og kan forekomme i alle stadier af sygdomsforløbet. Ved Alzheimers sygdom og frontotemporal demens er apati formentlig den hyppigste adfærdsændring. Omkring 60 % af personer med Alzheimers sygdom viser tegn på apati.

Personer, der er apatiske, oplever det sjældent selv som et problem. Men apati er ofte udfordrende for de pårørende og kan være svært at acceptere.

Apati skyldes sygdom i de områder af hjernen, der regulerer motivation og følelser. Det er derfor ikke noget, personen selv kan ændre eller er herre over. Ideen eller trangen til at gøre noget opstår ganske enkelt ikke hos personer, der er apatiske. De føler sig "tomme".

Behandling

Der findes ingen specifik medicinsk behandling af apati, men lægemidler mod demens (acetylkolinesterasehæmmere) kan i nogle tilfælde også have en vis virkning mod apati.

Apati og Demens

Da apatiske personer kan være styret af ydre påvirkninger, kan det hjælpe at forsøge at stimulere dem. Man kan prøve at inddrage personen i samtaler eller socialt samvær, tilbyde hobbyaktiviteter, som han eller hun plejer at kunne lide, gå en tur eller synge eller danse sammen.

En mere målrettet måde at stimulere på er reminiscens, hvilket betyder 'mindelse' eller 'genklang'. Reminiscens går ud på at tale om personens livshistorie eller at vække slumrende minder ved hjælp af aktiviteter såsom musik eller dans fra personens ungdom og voksenliv. Samtaler og aktiviteter tilrettelægges på baggrund af viden om personens tidligere interesser og oplevelser.

Reminiscens kan også omfatte stimulering med dufte fra fx blomster eller mad. Tænk på, hvordan duften af flæsketeg eller brunkager af mange forbindes med minder om julen.

Også genstande eller billeder fra personens eget liv, fotos af skuespillere, medlemmer af kongefamilien eller andre offentlige personer fra verden af i går kan stimulere erindringen.

